

Vissza.		
Vv.		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		

Vissza.		
Vv.		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		

Vissza.		
Vv.		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		

Vissza.		
Vv.		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		

három. Adatok 2. Az éjjeli károk kikérelésére a társaságok közö.

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek. Zápolya-u. 1.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek. Zápolya u. 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy óra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor. ■■■■■

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam 71. szám.

Péntek, március 28.

Drinápoly.

— márc. 28.

Drinápoly elesett. A bolgár-szerb sereg szerdán hajnalban rohammal bevette a drinápolyi váróv egész északi és keleti frontját s benyomult az erősségek szívébe.

Erre Sukri pasa délután két órakor megadta magát. Shrapnellektől lángborult házsorok között ekeseredett harcban elesett bolgárok és törökök hőitestein tapodva nyomult be a városba a megtizedelt Sipka-gyalogezred. Első pillanatban azt lehetne hinni, hogy maguk a törökök gyújtották fel a várost, hogy lángsírba temessék ellenségeiket, önmagukat és a török dicsőséget. Amde Sukri pasa nemcsak kiváló katona, de melegsívű ember is. Láta, hogy lehetetlenség magát tovább tartania. Hogy kiéhezett, lerongyolt, elcsigázott serege nem tudja megvárni az ottomán birodalomnak a mosék és szultán-sírok szent városát. E pillanatban a súlyos történelmi jelentőségű pillanatot részletei még ismeretlenek. De az a körülmény, hogy Sukri pasa reggeltől délig még tartotta magát, még lépésről-lépésre verekedve engedte át a vértől ázott talajt, azt bizonyítja, hogy utolsó pillanatig gondolkozott azon, ne röptsen-e mindent maga körül a levegőbe. Bizonyos, hogy Drinápoly észvesztetten jajongó lakossága megejtette a szívét.

Sukri pasa megadta magát a tulerónek, a szerencsésebb ellenfélnek, de kapitulációjával semmivel sem kisebb a világ-historia ama hőseinél, kik halódó testük vérelvel írták bele nevüket a világtörténelembe.

Öt és fél hónapon át tartotta magát, vitézül, magára hagyva, teljes tudatában annak, hogy semmi reménye sem lehet kívülről jövő segítségre, hogy a csatadzsai török sereg előretör. Emberfeletti energiával élesztette életre a régi török hőskről szóló legendákat s bizonyos, hogy a bulgároknak drága, tengernyi embervérrel kellett megfizetni ezt a győzelmüket, melynek különös katonai fontosságot tulajdonítani nem lehet.

Valószínű, hogy Drinápoly eleste közelebb hozta a békét, amely azonban amugy is közelinek látszik. De sorsa már rég meg volt pesételve. Jelentősége főképp abban van, hogy most már talán mégis véget ér a hiábavaló emberáldozatok kétségbeesztő sorozata.

Drinápolyban esalódtak a törökök, amikor azt hitték, egymagában képes lesz feltartani a bolgárokat addig, míg fősergük felvonul. De esalódtak a bolgárok is, amikor azt hitték, hogy egy-kettőre beveszik. E esalódásokat egyedül Sukri pasának köszönhetik.

Amde politikai szempontból azért is fontos Drinápoly eleste, mert most már a török kabinet könnyebben járulhat hozzá ahhoz, hogy Drinápolyt átengedje anélkül, hogy e ténnyel súlyos belpolitikai rázkódtatásoknak tenné ki a török birodalmat ez amugy is válságos napokban. Drinápoly bevételével felszabadulnak a nehéz ostromágyuk, felszabadult a száz-ezer főnyi ostromló sereg és erősítve a

Gallipoli félszigeten és a Csataldzsánál harcoló szövetséges seregeket, bizonyos, hogy ekkora haderő ki fogja küzdeni az utat egészen Konstantinápolyig. Már is vannak hírek arról, hogy a bolgároknak sikerült Csataldzsánál a török sereget hadállásából kiverni és az egész csataldzsai vonal a bolgárok kezébe került.

Drinápoly eleste elhárította az utóból a béke utolsó akadályait és még inkább azokat a veszedelmeket, amelyek Bulgáriát a zsákmányon való osztzkodásnál fenyegették. Ma már azután komolyan remélhető, hogy a béke hamarosan meglesz s a válságos nemzetközi helyzet is rendbe jön.

Őskori leleteink idegen muzeumokban.

írta: Alexich Bogoiyub vm. főlevéltárnok.

A modern történelemtudomány rég elvetette már azon — mondhatni arisztokratikus — irányelvet, hogy csak a föld hatalmasainak és nagyjainak hőstetteivel foglalkozzék, hanem a demokratikus irányt követve kutatja azon törvényeket, melyek az egész emberiség szellemi és erkölcsi életében uralkodnak és többé nem az egyesek, az ég kiválasztottjainak tetteivel, hanem a nagy tömeg, a népek és nemzetek multjával, kulturális, társadalmi és szociális fejlődésével foglalkozva, az elmúlt idők, melyekről őszbecsavarodott öreg szüleink vagy ismerőseink ajkairól oly sok szép és megkapó elbeszélést hallottunk, előttünk a tiszta valóságban feltárni és hitelesen előadni igyekszik.

Az ember kedveli a történelmet és nagy előszeretettel viseltetik az elmúlt idők eseményei iránt, mert hisz saját életünk is szoros kapcsolatban van a történelmi események és tények egész láncolatával. Ha a történelem általában is érdekel, mennyivel nagyobb vonzóerővel bír a történelemnek azon része, melynek szálai egyéniségünkig és szülőhelyünkig nyulnak vissza. Ki ne gondolt volna már közülünk önkéntelenül is arra, hogy milyen is volt az élet itt 100-200 esztendővel ezelőtt? Kik voltak az emberek és mily élet és társadalmi viszonyok közt éltek azok? De a helyi történeten így elmélkedve, gondolataink néha elszállnak a legtávolabbi multba, vagyis oly időkbe, mikor az emberiség még gyermekkorát élte, melyet a multnak sűrű ködfátyola olyannyira beburkolt, hogy e kort a tudomány is csak körvonalakban képes elénkbe tárni.

Az emberiség e korát a tudomány őstörténelmi vagy történelemelőtti (prae-historikus) kornak nevezi és amelynek megírásához a szükséges kuforrásokat azok az emlékek képezik, melyeket a szántóvető ekéje, vagy a kultúremler nehez munkája közben a föld mélyéből kiemel.

Tudvalevő, hogy a történelem megírásához kuforrások szükségesek. A kuforrások pedig mindazon emlékek, okiratok és gyűjtemények, melyek valamely történelmi mű létrehozását előmozdítják. Ezek nélkül egy teljesen objektív, tiszta és való áttekintést nyújtó történelmi művet megírni nem lehet.

Vármegyénk vezetőségét is ugyan-ezek az elvek vezérelték akkor, amikor a vármegyei muzeumot létesítette. Itt lesznek összegyűjtve és a tudomány számára megőrizve mindazon emlékek, melyek Torontálvármegye multjával szorosan összefüggnek és melyek kulturális fejlődésének termékei gyanánt jelentkeznek. Tehát oly emlékek, melyek ismerete nél-

kül Torontálvármegye multja nem tudható és jövője alig sejthető.

Emlékek, okiratok és történelmi tényeken alapszik a mai modern történetírás és ahol azok nincsenek, ott történelem sincsen.

Ha tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy a történelem előtti korszakból írott emlékeink nincsenek és hogy az e kor megismeréséhez szükséges adatokat csakis azok a leletek szolgáltatják, melyek vagy a véletlen, vagy pedig a szándékos kutatás folytán a legnagyobb muzeumból, a föld mélyéből, kerülnek napfényre, akkor tudni fogjuk azt is, hogy azok a tárgyak, más e korból származó emlékek hiányában, Torontálvármegye régészete mily nagy fontossággal bírnak.

Az őskorszakban lakott népeket nem ismerjük, azok nevét sem tudjuk, letűntek örökre, de azért kulturájukat, fejlődésüket, életmódjukat, küzdelmeiket és vándorúriasaikat mégis tudjuk, mert történetük megírásához a betűket azok a tárgyak szolgáltatják, melyek mint leletek napfényre kerültek. Minden ily tárgy az őskor történetének egy-egy betűjét jelent és ha el hagyjuk azt veszni, pótolhatatlan közök fognak megválni őskorának történetében keletkezni. Pedig Torontál vármegye mily sok ily tárgyat veszített már el, melyek vagy szakértelem híján összeromboltattak, vagy pedig más helyre elszállítva reánk nézve örökre elvesztek.

Hogy azelőtt mint volt, azon túl kell esnünk, a sopánkodással ugy sem segíthetünk semmit: hisz muzeumunk sem volt. De az „Archeologiai közlemények“ 1913. évf. 1. számában olvasom, hogy a legújabb időben is az ily régiségek a szomszédos muzeumokba vándorolnak akkor, amikor Torontálvármegyének már saját muzeuma van.

Az említett szaklapban Tömörkény István: „Újabb leletekről a szegedi muzeumban“ című értekezésében a Kremen-yákon végzett ásatásokat ismertette mondja: „Ezek az ásatások a kőkorszak-beli embernek a kő- és csontszerszámaiból, keramikai anyagából a tárgyak ezreit hozták napvilágra.“ Vannak a kremen-yáki leletek között olyan tárgyak is, amelyekre analógiákat nem lehetett találni.

A Kremen-yákon végzett ásatások ismertetése után foglalkozik mindazon lelőhelyekkel, ahonnan a szegedi muzeum gyarapodott. A lelőhelyek között sok a torontáli is, u. m.:

„Szörög-Szentiván (Torontál-megye). A két község közt levő földterület szintén ismert régészeti telephely. Sok leletünk van már e tájról, az egyik datált, amennyiben az egyik cserépedényben bizánczi ezüstérem is volt. (A közeli Ó-Bé-báról aranyérmünk is van.) Téglagyári kubikolás alkalmával kerültek elő a föld-ből: 14 darab kalczedon gyöngy, egyikük tejfehér, egy másik sárgás fehér, a többi kékes fehér, mint azok a kalczedonok, amelyek ugyanezen helyről már birtokunkban vannak. Valamennyi gyöngy átfurt, nagyságuk a 2 és 3 cm. között változik. Egy darab agyag orsókarika s egy borostyán-gyöngyszem. Bronz gyűrű dudoros diszítésekkel. Egy 22 mm. hosszú disztárgy bronzból, amely madáralakot ábrázol. Egy 3 cm. nagyságú, karikával ellátott bronzcsüngő, alsó részén áttört diszítéssel. A külső dudoros disze azonos a gyűrűvel.“

„Szentiván. (Torontál-m.) A hártádombról kerültek elő: korongon készült finomabb művű agyagedény, alul keskeny talppal. Vörös agyagból égetett bögre több cserépdarab, részben diszített, végül egy 20 cm. hosszú domboru görbült vörös-rézlap.“

„Oroszlámos. (Torontál-m.) Nem tévesztendő össze az egykori Oroszlámosal, amelynek helyén most a török világban telepített Majdán község áll. (Ugyan egyébként nem messze vannak egymástól.) Sok leletünk van e helyről. Ujabban Torlai Arthur vasuti mérnök ur küldött be egy bronz karperecet. Széles, lapos, a végén össze nem érő forma. Azonos az itt lelt ékszerekkel típus tekintetében. Egy össze nem érő sodrott karperec. A huzal a karperec két végén diszes formára kerekedik.“

„Őszentiván. (Torontál-m.) A falu szélén a szélmalom mellett lévő homokbányában 1 m. mélységben két darab füles agyagedényt találtak. Egyik fekete, a másik barna, a feketének talpa csucsba végződik, hogy nem áll meg rajta. Mindkét edény fényesítve van. A kidolgozásban hasonlítanak a rábéli őskori telep hasonmái készítményeihez.“

„Padé. (Torontál-m.) Melák János a háza udvarán ásás közben finom munkájú 10 cm. hosszú esiszolt kőfokost talált földásás közben.“

„Nagybecskerek. (Torontál-m.) Berta István idevaló kubikostmunkás a vasuti állomás mellett levő gyártelep telken az alábbi régi tárgyakat találta esontváz mellett, másfél méter mélységben: egy halántékkarika rossz ezüstdből; két bronz karék, össze nem érő, a végén bővülő, belül üres. Hasonló üresbelü karperecek eddig nem voltak a gyűjteményünkben.“

„Tiszaszentmiklós. (Torontál-megye.) Két darab ezüst halántékkarika. Vasutépítés alkalmával találtattak a régi Tiszamederben.“

A régebben innen elkerült leleteket itt felsorolni nem akarom, mert azelőtt azok elhelyezéséről gondoskodva nem volt. De most, amikor nekünk is van már saját muzeumunk, szükségesnek tartottam kimutatni azt, hogy rövid idő alatt mily sok és megvényk őstörténetére nézve valóban fontos és igen nagy értékkel bíró leletek belekerültek a szomszédos szegedi muzeumba. Mi, akik megyénket szerettük és minden igyekezetünkkel annak fejlődésének előmozdításán fáradozunk, buzgólkodjunk tehát azon, hogy az ily történelmi dokumentumok többé ne a szomszédos, hanem a mi muzeumunkba kerüljenek, mert az csak ilyképpen válhatik teljessé és csak úgy felelhet meg rendeltetésének, ha mindaz ami megyénk multjára vonatkozik, vagy avval szoros kapcsolatban van, benne elhelyeztetik.

HIREK.

— **Személyi hir.** Dr. Dellimánics Lajos főispán kurjácskai birtokáról ma reggel visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **A megyei állandó választmány ülése.** Torontálvármegye állandó választmánya ma délután ülést tartott, amelyen a hétfői közgyűlés elé kerülő tárgyakat készítette elő.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Oszwald Adám módosi kir. járásbírói díjnyakot az adonyi kir. járásbírói díjnyakhoz irnokká nevezte ki.

— **Halálozás.** Láng Ferenc nyug. pénzügyi tanácsos e hó 23-ikán 69 éves korában Budapesten elhunyt. A megbol-dogult Nagybecskereken több évig működött mint pénzügyigazgató-helyettes. Az elhunytban dr. Láng Kornél egyetemi magántanár édesatyját gyászolja.

— **Kivándorlók a lószállító-kocsiban.** Az utlevél nélkül való kivándorlás és ilyen kivándorlásra való csábítás eddig még nem ősmert rejtelmét leplezte le a nagyikindai rendőrség. A nagyikindai vasuti állomás rendőri kirendeltsége ugyanis észrevette, hogy egy, az állomás nyílt pályáján vesztelő, lovakkal megrakott vasuti kocsiba három parasztleány surrant be. A rendőrség nyomban leszállította a három legényt a kocsiról s felelősségre vonván őket, a következő érdekes tényállást állapította meg: Krisztea Juon, Popeszkú Vikentia és Keversán János nagykomlósi legények Amerikába akartak vándorolni. A kivándorlásra egy Szarafolyán Linka nevű kunszöllősi asszony csábította őket, lefestve előttük az amerikai élet gyönyörü-

ségeit, melyek közt nem utolsó az sem, hogy a kivándorló legény katonai kötelezettségei alól is szabadul. A három fiatal legény ugyanis mostanában került volna sor alá, utlevelet a kivándorláshoz tehát nem kaphattak. Szarafolyán Linka azonban éppen az utlevél nélküli kivándorlásnak nagymestere. Elmondotta a legényeknek, hogy fejéknél 260 koronát kell, hogy adjanak, miből 100 korona öt illeti, Szarafolyán Linkát, 160 korona pedig Koch Miklós zombolyai lakost, ki is ez összeg ellenében utlevél nélkül átcsempeszi őket a magyar határon a következő módon: Koch Miklós lovakat szokott szállítani a külföldre, Marburgba, Karlsbadba, egyebüvé. Most is áll a kikindai állomáson egy vagon lórakomány. A legények szépen belopóznak a vagonba a lovak közé, Marburgig esőndben eldiskurálnak, durákat játszanak, menet közben még nótázhatnak is, Marburgban aztán kisurranak a kocsiból s itt, túl a határszélén, a további uthoz nem kell már utlevél. Így biztatta Szarafolyán Linka a három kis oláh legényt, kik kötélnék álltak, leszurták a 260 koronákat a Linka asszony kezébe, kinek utmutatásai nyomán be is szálltak a marburgi utra kész lovakkal telt kocsiba. Mikor pedig itt a rendőrök nyakonsípték őket, a fent elmondottakat mindhárom szépen beösmerték. E vallomások alapján a rendőrség nyomban elővezette Szarafolyán Linkát is, ki szintén beösmerte mindazt, amit a legények mondtak, sőt még azt is hozzátette, hogy ezen a módon már számos komlósi legényt segítettek túl a határon. — A rendőrség Krisztea Juont, Popeszkú Vikentiét és Keversán Jánost tiltott kivándorlás miatt fejéknél 2-2 havi elzárásra és 600-600 korona pénzbüntetésre ítélte, Szarafolyán Linka és Koch Miklós ellen pedig tiltott kivándorlásra való csábítás miatt megindították a bünvádi eljárást.

— **Nőiruhaszabászati tanfolyam.** Koch J., az „Európa“ című nőiruhaszabászati rendszer feltalálója városunkba érkezett és f. évi április hó 1-én a Korona-szálló nagytermében megnyitja tanfolyamát. Tandíj 15 korona. (Nem kell előre fizetni.) Beiratkozni lehet naponként délután 1-től 3-ig a Korona-szálló nagytermében, valamint a megbizottjánál, aki a hölgyvilágot látogatja.

— **Agyonlőtte a vejét.** Borzalmas gyilkosság történt Zombolyán. Békés családi körben dördült el a halálhozó fegyver, melylyel az após oltotta ki vejének életét. Nem sötét anyagi érdek, nem súlyos családi viszály szolgáltatott okot a véres eszekekedetre, hanem egy egészen jelentéktelen és közönséges családi perpatvar, mely eskis a körülmények szerencsétlen alakulása folytán végződött tragikusan. Kommes Péter zombolyai gózmalmi pénztáros közvetlen szomszéd-ságban élt vejével, Schummer János 28 éves jómódu zombolyai gazdával. Estéknél az após házában gyülekezett össze az egész család, főleg Schummerék jártak át minden este az öregekhez, mert őt esztendő kis fiuk állandóan ott volt ellátásban nagyszüleinél. A gyilkosság előtt is együtt volt az egész család. Az öreg Kommes gyengélkedett és az ágyban fekvő olvasgatott. Esti fényloc körül lehetett, a kis Schummer fiu is ágyban fektet már és apja az ágy mellett ülve, játszadozott fiával. A fiúnak egy láteső volt a kezében, melyet apja el akart venni tőle. A fiu sirni kezdett és sirásával megzavarta nagyapjának nyugalmát. Kommes megveréssel fenyegette a gyereket, ha nem hallgat s mivel a gyerek nem hallgatott, meg is ütötte. A fiu apja erre éktelen dühbe jött s rárontott apására és meg akarta verni. Kommes erre fölkapta ott levő vadászfegyverét s rálőtt vejére, úgy rogyott össze. A gyilkosság ügyében, amely nagy izgalmat kelt Zombolyán, a bíróság megindította a bünvádi eljárást a gyilkos após ellen.

TAJÉKOZTATÓ.

Márc. 30. Vöröskereszt közgyűlése.

Márc. 30. A Magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyulete nagybecskereki fiókjának rendez évi közgyűlése az Ellmer-féle vendéglőben d. u. 3 órakor.

Márc. 31. Rendkívüli megyei közgyűlés.

Apr. 14. Közig. bizottság ülése.

Színház.

Heti műsor.

Március 28. pénteken: Éva.
Március 29. szombaton: Ostrom (Ujdonság).
Márc. 30. vasárnap d. u.: Éva. Este: Tengerészkató (Ujdonság).
Március 31. hétfő: Faun.
Április 1. kedd: Róza néni. (Ujdons.)
Április 2. szerda: Hajduk hadnagya.
Április 3. csütörtök: Tengerészkató.
Április 4. péntek: Miniszterelnök.
Április 5. szombat: Farkas.
Április 6. vasárnap d. u.: Szegény Jonathán. Este: Cigányprimás. (Ujdons.)

** **Szegény Jonathán.** Milöcker remekmuzsikájú operettje tegnap este is örök frissességében esengett fülünkbe s a pompás melódiákat most is élvezettel hallgatta a közönség. A darabot összevágón, gondos rendezésben adta a társulat s a zene- és énekkarok kifogástalanul működtek. Csupán a harmadik felvonást ejtették el részben. A szereplők közül Sz. Nagy Imre az első felvonásban nagy hatással énekelte, de később indiszpozícióval küzdött. Különösen szép volt az első felvonásban Nagy Imre és V. Márkus Angela duettje. Nagyon tetszett Kiss Cecil temperamentumos, pajzán Mollyja, Rónai Imre jóízű Jonathánja és Szécsi Ferenc, aki mint Quikli megint tanujelét adta sokoldalúságának. Közönség nem sok volt.

** **A jövő heti műsor.** A színház igazgatósága a jövő heti műsört a következőkben állította össze: Március 30-ikán vasárnap délután Éva (negyedszer), este Tengerészkató (operette-ujdonság). Március 31. hétfő: Faun (másodszer). Április 1. kedd: Róza néni (vigjáték-ujdonság). Április 2. szerda: Hajduk hadnagya. Ápril. 3. csütörtök: Tengerészkató (másodszer). Április 4. péntek: Miniszterelnök (másodszer). Április 5. szombat: Farkas. Április 6. vasárnap délután: Szegény Jonathán, este Cigányprimás (operette-ujdonság).

Törvénytörés.

§ **A bedőlt templom.** Mult évi március hó 28-ikán Módoson az új róm. kath. templom építésénél szerencsétlenség történt, amelyről annakidején részletesen beszámoltunk. Mikor ugyanis a munkások a templom hajójában levő egyik boltív falazását bevégezték, a boltívet alátámasztó duokat mindjárt eltávolították, aminek folytán a boltív beomlott és a munkások állványát az azon dolgozó munkásokkal együtt ledöntötte és maga alá temette. A munkások közül Leth Jakab, Filipisz Boldizsár és Friedrich Mihály kőművesegédek szenvedtek súlyosabb természetű sérüléseket. A nagybecskereki kir.

tartóssága, ruganyossága, eleganciája utolérhetetlen!

ügyészség a lefolytatott nyomozás után Baráth György munkavezető kőművespallér ellen adott be vádiratot gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége címén, azzal vádolva meg Baráthot, hogy a boltivet alátámasztó ducoknak az eltávolítása az ő rendelkezésére történt. Folyó hó 26-ikára volt ebben az ügyben a fő tárgyalás kitűzve a nagybeeskereki kir. törvényszékhez, amelyet azonban a bíróság a kir. ügyészség indítványára mérnök-szakértő megidézése céljából elhalasztott.

§ **A gondos fiu.** Nepregatya Ráda alsóaradi földmivelő azt a panaszt tette a esendőrörsnél, hogy Péter nevű nagykoru napszámos fia a közös lakószobájuk polcán egy pénztárcában elhelyezett 700 korona készpénzét a múlt év december havában ellopta. A kir. ügyészség a büntető vádat alapján lopás büntette miatt emelt vádat Nepregatya Péter ellen, aki a f. hét szerdáján a nagybeeskereki kir. törvényszék előtt megtartott fő tárgyaláson azt adta elő, hogy az apja pénzéből csak 400 koronát vett el, mert attól tartott, hogy apja, aki költséges természetű, a pénzt elszórja és hogy az elvett pénzt az apja adó tartozásának a fizetésére, közös háztartási cikkeknek a beszerzésére és a családtagok gyógykezelésének a költségeire fordította. A kir. törvényszék a beidézett tanúk kihallgatása után Nepregatya Péter vádlottat három havi fogházra és két évi hivatalvesztésre ítélte. A kir. ügyész megnyugodott az ítéletben, ellenben a vádlott és védője felmentés végett felebbezést jelentettek be.

TÁVIRATOK.

A háboru.

A bolgár király Drinápolyban. — Sukri pasa és Ferdinánd király. — A drinápolyi zsákmány. — A csataldzsai harcokról. — Skutari ostroma szünetel. — A tőzsde.

Budapest, márc. 28. („A Torontál“ eredeti távirata.) Drinápoly már teljesen bolgár kézen van s az egész védősereg a bolgárok foglya. Tegnap Ferdinánd király is Drinápolyba érkezett, hogy meg szemlélje a reneteg pénz- és véráldozat útján elfoglalt várost és fogadja hódolatát. A harcra azonban folynak az ütközetek s különösen a csataldzsai vonalon vannak véres harcok. Skutari ostroma szünetel s az ostromot valószínűleg végleg abbahagyják, mert már Nikita király az ostromló sereg főparancsnoka is hazautazott Cetinijébe.

Mai jelentéseink a következők:

A bolgár király Drinápolyban. — Sukri pasa és Ferdinánd király.

Budapest, márc. 28. („A Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: Ferdinánd király tegnap kíséretével Drinápolyba érkezett s a török hadifoglyok sora között vonult be a városba. A királyt a lakosság lelkesen fogadta. A király a bevonulás után a tiszti kaszinóba ment, ahol Sukri pasa parancsnok és a vezérkar őrizet alatt van. A király ott fogadta az elfogott török tiszteket. Sukri pasa átnyújtotta a királynak kardját, aki azonban azt néhány elismerő szó kíséretében ismét visszaadta Sukri pasának.

A drinápolyi zsákmány.

Budapest, márc. 28. („A Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: Drinápoly legutóbbi ostroma teljes 49 óráig tartott. Az ostromlók 51 ezer katonát ejtettek foglyul, köztük 17 pasát, 4 gyaloghadosztály-, 8 lovashadosztályparancsnokot és 1200 tisztet. A tisztek között van 68 német, 18 román és 6 belga

tiszt. A bolgárok 54 ezer fegyvert és 620 ágyut zsákmányoltak.

Drinápoly bevételének híre Konstantinápolyban.

Budapest, márc. 28. („A Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Konstantinápolyban csak tegnap tudták meg, hogy Drinápoly elesett. A hír nagy megdöbbenést keltett. A portán már előbb tudták, de nem közölték, hanem Sukri pasának legutolsó szikratáviratát tették közzé, amelyben hírül adja, hogy az ostromlók bevették az utolsó erődöket s jelenti, hogy végső harc után folgyujtja a várost.

A csataldzsai harcokról.

Budapest, márc. 28. („A Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Csekmedzsétől keletre erős ágyutüzelés fojyik, mely kiterjed az egész csataldzsai vonalra. A bolgárok később beszüntették a tüzelést, mert segédcsapatokat várnak.

Skutari ostroma szünetel.

Budapest, márc. 28. („A Torontál“ eredeti távirata.) Mint Cetinijéből sürgönyzik, Skutari ostroma ma is szünetel. Nikita király visszatért a fővárosba és fogadta Giers orosz követet. Egy orosz gőzös élelmiszereket vitt Skutariba.

A tőzsde.

Budapest, márc. 28. („A Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 831, Osztrák Hitel 633, Koronajáradék 82.50, Jelzáloghitelbank 438, Leszámitoló Bank 508, Hazai Bank 282, Magyar Bank 553, Rimamurányi 721, Salgótarjáni 754, Közúti Vasut 652, Villamos Vasut 367.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, márc. 28. („A Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Lukács László miniszterelnök ma délelőtt Fiuméből ideérkezett. A miniszterelnök előbb a külügyminiszteriumba ment, ahol Berchtold gróf közös külügyminiszterrel tárgyalt, aki a külpolitikai helyzetről tájékoztatta Lukács miniszterelnököt. A külügyminiszteriumból Lukács miniszterelnök Schönbrunnba hajtatott, ahol a király külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatáson a miniszterelnök jelentést tett az uralkodónak a legutóbbi parlamenti ülészak berekesztéséről és a politikai helyzetről.

Beavatott bécsi körökben azt mondják, hogy a miniszterelnök a jövőre nézve is fontos előterjesztéseket tett a királynak. A miniszterelnök óhajtja a parlamenti békét s a béke ügyében is informálta az uralkodót felfogásáról.

A delegációk.

Budapest, márc. 28. („A Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Lukács László miniszterelnök és Berchtold gróf külügyminiszter ma délelőtt tárgyaltak a legközelebbi delegáció időpontjáról és programjáról is. A külügyminiszternek az az álláspontja, hogy a delegációk csak akkor hivassanak össze, ha a külpolitikai helyzet jórészt tisztázva lesz s a katonai kiadások dolgában is határozott előterjesztést lehet tenni.

A törvényhatóságok és a kormány.

Budapest, márc. 28. („A Torontál“ eredeti távirata.) Zemplénmegye, az Andrássyak vármegyéje hetekig tartó ellenzéki agitáció eredményeként a kormány

ellen foglal állást. A rendkívüli esetet az ellenzék vezércikkében méltatja és Apponyi azonnal kész a megállapítással, hogy ime az ország az ellenzék mellé állott. Mikor minden napra esett három-négy törvényhatósági állásfoglalás a kormány mellett, akkor az ellenzéken ezt semmibe vették. Akkor azt hirdették, hogy ezeket a bizalmi megnyilatkozásokat a kormány gyártja. Ma kitűnt, hogy van eset, mikor a koalíció is hajlandó jelentsnek elismerni a törvényhatóság állásfoglalását. Ez az eset az, mikor a törvényhatóság állásfoglalása nekik kedves.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	10.92
Buza (októberre)	11.76
Rozs (áprilisra)	9.16
Rozs (októberre)	9.29
Zab (áprilisra)	9.02
Zab (októberre)	8.37
Tengeri (májusra)	7.69
Tengeri (júliusra)	7.94

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyílttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyilvános köszönet.

Kötelességemnek tartom e helyen igaz köszönetet mondani a Nemzeti Balesetbiztosító Társulatnak, amely intézet — bár feleségem csak 4 hónapon át fizette a biztosítási részleteket — a 180 korona biztosítási összeget pontosan és gyorsan folyósította, úgy, hogy a nevezett társaságot mindenkinek melegen ajánlhatom.

Pörge István

Révay-utca 29. szám.

Áprilisban jelenik meg SOMFAI JÁNOS ÚJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a „Torontál“ szerkesztőségében

1695—x.27

379. Bvk. 1913. sz.

1474—1

Árverési hirdetmény.

A nagybeeskereki kir. törvényszék 1913. évi 2104. számú végzésével megkeresett nagybeeskereki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 334. számú végzése folytán Szerbittebei legelőbirtokosok bankja részvénytársaság felsőíttebei cég javára 2000 korona tokekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1913. évi február hó 4. napján lefoglalt és 1561 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Felsőítteben alperesek lakásán 2/b és 13. hsz. alatt leendő megtartására határidőül 1913. évi április hó 14. napjának délelőtt 8 órája kitűzték az 1913. évi V. 334/3. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: 5 drb részvény, 1 üsző, 80 mm. tengeri és 1 fejős tehén.

Nagybeeskereken, 1913. évi március hó 19. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

Torontálvármegye alispánja.

8570—1913. szám.

1477—3.2

Versenyárgyalási hirdetmény.

A vármegye székházának és megyei közkórházának 1913/1914. évi tüzelőanyag-szükségletét biztosítani óhajtván, felkérem a szállításra vállalkozókat, hogy ajánlataikat **folyó évi április hó 21-ikéig déli 12 óráig nyújtsák be nálam.**

Az elkészett, távirati, szabálytalan és utóajánlatokat nem veszek figyelembe. A beérkező zárt, lepecsételt ajánlatok hivatalomban folyó évi április hó 21-ikén d. u. fél 1 órakor fognak bizottságilag felbontatni, amely alkalommal érdekeltek személyesen megjelhetnek, vagy megbízottjaikkal képviselhetik magukat. A kiírt tüzelőanyagra egész teljében, de külön is lehet ajánlatot tenni. Csak szabályszerűen kiállított és sértetlen borítékban, pecséttel lezárt ajánlatok vétetnek figyelembe.

Az ajánlati borítékra kívül a következő záradék vezetendő:

„Ajánlat a 8570/1912. alispáni számra tüzelőanyag szállítása tárgyában.“

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5%-a teendő le a nagybecskereki magyar királyi adóhivatalban készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban. A letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Az ajánlat egységárak mellett a befuarozási költségek becsapításával teendő meg. A szállítási ajánlatnak ugyanis a megyei székházépületbe, illetve a kórházak udvarába kell szólnia.

Ajánlattevők a végleges döntésig ajánlataikkal kötelezettségben maradnak. Magam azonban fentartom magamnak a szabad választás, esetleg új árlejtés kiírásának jogát.

Ezen hatóság előtt ismeretlen ajánlattevők kötelesek megbízhatóságukat és szállítóképességüket ipar- és kereskedelem kamarai bizonyítvánnyal igazolni.

A szállítási határidő a megbízástól számított 6 (hat) hét. Az átvételt a megyei székházban a központi gépházfelügyelő, a kórházban a gondnok eszközli. A számlát az átvétele közeggel az átvétel igazolása céljából alá kell iratni, mert ennek hiányában az utalványozás nem történhet meg. Az ajánlat 1 (egy) koronás bélélyeggel látandó el.

A szállítási tüzelőanyag a következő:

1. A megyei székházban 2800 mm. darabos, teljesen pormentes kőszén. A hajóból vagy vagonból kirakott mennyiség a kirakás napján beszállítandó a megyeház pincéjébe.

2. A nagybecskereki közkórházban: 240 köbméter I. rendű bükk hasábfá 10 méteres sorokban a kórház udvarán lerakva, továbbá 10 vagon I. rendű légszeszpirszén és 7 vagon darabos pormentes kőszén. A légszeszpirszén- és kőszén-szállítás csak föltételesen iratik ki.

3. A nagyikindai közkórházban: 12 vagon I. rendű bükk hasábfá és 7 vagon darabos, teljesen pormentes kőszén.

4. A zombolyai közkórházban: 20 vagon I. rendű bükkhasábfá és 10 vagon I. rendű teljesen pormentes darabos kőszén.

5. A törökkanizsai közkórházban: 4 vagon I. rendű bükk hasábfá és 3 (három) vagon légszeszpirszén.

A szállítandó szénnek nem szabad darabonként nagyobb 10 kilogrammot meghaladó súlylyal bírnia és teljesen pormentesnek kell lennie.

Az ajánlott szén és pirszénből mintát kell lepecsételve beküldeni.

Kelt Nagybecskereken, 1913. évi március hó 21-én.

Jankó s. k., alispán.

Antalfalvai járás főszolgabírájától.

896—1913. kig. szám.

1480—2.2

Pályázati hirdetmény.

Antalfalva községben elhalálozás folytán üresedésbe jött **községi szülésznői állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtván, hogy pályázati kérvényeiket, életkorukat és képesítésüket, valamint eddigi működésüket igazolván, **folyó évi április hó 15-ig** hivatalomhoz nyújtsák be.

A választást a kérvények beérkezése után fogom kitűzni.

A községi szülésznői évi fizetése 240 korona és minden szülés után a féltől 2 korona díj.

A szegényeknél ingyen tartozik segédkezni.

Kelt Antalfalván, 1913. évi március hó 20-ik napján.

Zsiross, főszolgabíró.

Torontálvármegye alispánja.

8491—1913. szám.

1450—3.2

Pályázati hirdetmény.

A vármegye tulajdonát képező **zombolyai közkórházban** megüresedett **bentlakó segédorvosi állásra** pályázatot hirdetek.

Javadalmazás:

1. Évi 1200 korona kezdő fizetés;
2. I. osztályú élelmezés, lakás, világítás, fűtés és kiszolgálás a kórházban.

A segédorvosi állás 1 évi próbaszolgálattal van összekötve s ideiglenes jellegű. Beválás esetében 1600 korona fizetés és a 2. alatti természetbeni járulékokkal mint alorvos végeztetik.

Az állást betöltő orvos tagja a megyei tisztii nyugdíjintézetnek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtvó orvosokat, hogy minősítésüket és eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi április hó 20-ig** nálam nyújtsák be, mert az elkészett folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Kelt Nagybecskereken, 1913. évi március hó 17-ikén.

Jankó s. k., alispán.

509—1912. szám.

1461—3.2

Árlejtési hirdetmény.

Orlód község képviselőtestületének törvényhatóságilag 2889—kgy. számú határozattal jóváhagyott 25/912. számú határozata alapján közhírré tétetik, hogy Orlód községben egy **új bikaistálló** építendő.

Az árlejtés f. évi március hó 30-án d. e. 11 órakor fog megtartatni.

Költségvetés és a tervek alulirotnál minden nap a hivatalos órákban megtekinthetők. Bánatpénz címén 200 korona leteendő.

Kelt Orlódon, 1913. évi március hó 22-ikén.

Popovits főjegyző.

Törökbecsei járás főszolgabírájától.

1382—1913. szám.

1453—3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó **Karlova** községben megüresedett **községi orvosi állásra** pályázatot hirdetek.

A községi orvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t.-c. értelmében 1600 korona évi fizetés, 5-5 évenként megismétlődő — összesen 800 koronára emelkedhető — 200 korona ötödéves korpótlék, szabad lakás és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtván, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt, valamint nyelvismertüket is feltüntető kérvényüket **hosszám 1913. évi május hó 1-ig** nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választás napját később fogom meghatározni.

Törökbecsén, 1913. évi márc. hó 4-én.

Báró dr. Csávósy Ignác,

főszolgabíró.

Meghívó.

Az „Első bégafői takarékpénztár mint részvénytársaság“

I. rendes évi közgyűlést

1913. évi március hó 30-án délután 2 órakor a II. oszt. iskola tantermében tartja.

Napirend:

1. Közgyűlési elnök, jegyzőkönyv-vezető és hitelesítők megválasztása.
2. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
3. Zárszámadosok megvizsgálása és a felmentvény megadása.
4. Mérleg megállapítása.
5. Tiszta nyereség felosztása feletti határozathozatala.

Bégafőn, 1913. évi március hó 10-én.

Az igazgatóság.

22. §. A közgyűlést azon részvényesek alkotják, kik egy vagy több részvénynek olyan tulajdonosai, kik a közgyűlés előtt legalább 14 nappal a társaság részvénykönyvében bevezetve voltak és részvényeiket a szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az intéztnél letétevényezték. (1437—1)

Torontálvármegye alispánja.

8606—913. szám.

1451—2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatóságánál megüresedett **árvaszéki elnöki, egy árvaszéki elnöki és két szolgabírói állásra** és ezek betöltésével esetleg megüresedő más tisztviselői állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állások javadalmazásáról az 1904. évi X. t.-c. és az 1912. évi LVII. t.-c. intézkedik.

Felhívom mindazokat, akik ezen, a vármegye idei tavaszi rendes közgyűlésében választás útján betöltendő állásokot elnyerni óhajtván, hogy az 1883. évi I. törvényekben előírt minősítésüket igazoló és Torontálvármegye főispánjához címzett kérvényüket a vármegyei ügyviteli szabályok 4. szakaszában előírt módon **hosszám 1913 május hó 1-ének déli 12 órájáig** annyival is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Nagybecskerek, 1913 március hó 18.

Jankó s. k., alispán.

1007—1912. vhtó szám.

1487—1

Árverési hirdetmény

Alulirotn bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. törvényszéknek 1912. évi V. 13207. számú végzése következtében dr. Végh Lajos nagybecskereki ügyvéd által képviselt Nagybecskereki takarékpénztár javára 345 korona s jár. erejéig 1912. évi december hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglatl és 2990 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kukorica, kocsai, szalma stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíró-ság 1912. évi V. 413/2. számú végzése folytán 345 korona tökéletesítés, ennek 1912. évi szeptember hó 11. napjától járó 6% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 104 korona 26 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Tamaslakán adások lakásán leendő megtartására **1913. évi április hó 4-ik napján délutáni 3 óra** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igényelők szükség esetén becsaron alul is el fog-nak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglatlalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-c. 20 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1913. évi március hó 19. napján.

Szecskó Lajos kir. bir. végrehajtó.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT KÜZÖL A „TORONTAL“ POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.